

W dokonującym się obecnie procesie globalizacji gospodarki światowej coraz większe znaczenie odgrywają przedsiębiorstwa międzynarodowe, których spółki córki prowadzą obecnie działalność w większości krajów świata. Wraz ze wzrostem znaczenia tych przedsiębiorstw międzynarodowych ewolucji ulega również struktura dokonywanych przez nie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Chociaż tradycyjne teorie są w stanie wyjaśnić pewne aspekty działalności przedsiębiorstw międzynarodowych to jednak zmieniający się w czasie charakter BIZ motywuje coraz to nowsze wysiłki mające na celu wytlumaczenie czynników je determinujących. Jest to związane z bardzo różnym postrzeganiem przyczyn umiędzynarodowienia przedsiębiorstw i skutków dokonywanych przez nie inwestycji bezpośrednich. We współczesnej gospodarce światowej większość BIZ lokowana była jak dotąd w krajach wysoko rozwiniętych. Inwestycje te dokonywane były w gałęziach wykorzystujących intensywnie kapitał ludzki, które w dużej części należały do sektora usług. W ostatnich latach obserwuje się jednak wzrost napływu BIZ również do krajów rozwijających się i transformujących, w tym Polski. W ciągu ostatnich kilkunastu lat Polska odnotowała bardzo istotny napływ BIZ stając się jednym z najważniejszych odbiorców kapitału zagranicznego wśród nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Celem proponowanego projektu badawczego jest empiryczne zbadanie roli czynników mających wpływ na BIZ w dokonane w Polsce w okresie ostatniego dwudziestolecia przy zastosowaniu technik ekonometrii danych panelowych. Badanie to prowadzone będzie w odniesieniu do tzw. nowych teorii przedsiębiorstwa międzynarodowego, które posłużą do wyprowadzenia na ich podstawie szeregu empirycznie testowalnych hipotez badawczych dotyczących, między innymi, roli relatywnej oraz absolutnej wielkości rynku zbytu, relatywnego wyposażenia w zasoby czynników produkcji, a także kosztów transakcyjnych związanych z handlem zagranicznym oraz inwestycjami bezpośrednimi. W szczególności, proponowane badanie pozwoli na weryfikację hipotezy o istotnym wpływie przystąpienia Polski do UE na wielkość inwestowanego w kraju kapitału zagranicznego. Proponowane badania empiryczne zostaną przeprowadzone łącznie dla wszystkich krajów pochodzenia zagranicznego kapitału, a także w podziale na poszczególne grupy krajów, w tym stare i nowe kraje Unii Europejskiej, a także kraje trzecie nie będące członkami Unii Europejskiej.

Proponowane badanie przyczyni się do lepszego zrozumienia przyczyn BIZ w Polsce i rozróżnienia między inwestycjami o charakterze poziomym i pionowym dokonywanymi nie tylko przez inwestorów pochodzących z innych krajów członkowskich UE, ale również krajów trzecich. Pozwoli ono również na ustalenie skutków akcesji Polski do UE dla całości BIZ łącznie oraz w podziale na poszczególne grupy inwestorów. Lepszego zrozumienia przyczyn BIZ pozwoli również na lepsze zrozumienie skutków BIZ w polskiej gospodarce, a w szczególności ich wpływu na rynki dóbr i usług, a także rynki czynników produkcji. Umożliwi to również wypracowanie rekomendacji dotyczących polityki gospodarczej, a w szczególności polityki przyciągania poszczególnych rodzajów BIZ z różnych obszarów geograficznych.